

VOOR U GESIGNALEERD

Hoge bloeddruk en de behandeling ervan bij de alleroudsten – een balans van baten en risico's

Jonathan M. K. Bogaerts

Recent onderzoek toont aan dat ook ouderen tot op hoge leeftijd baat hebben bij de behandeling van hoge bloeddruk. Er worden echter vraagtekens geplaatst bij de generaliseerbaarheid van deze onderzoeksresultaten naar elke individuele oudere. Meerdere longitudinale bevolkingsstudies hebben immers, aangetoond dat bij kwetsbare ouderen een lage bloeddruk bij behandeling met bloeddrukverlagende middelen geassocieerd is met een versnelde achteruitgang en een hoger risico op overlijden. Hoewel een adequate behandeling van hoge bloeddruk een belangrijk middel is om de algehele gezondheid van fitte ouderen te behouden, zou een minder strenge streefwaarde voor de behandeling van hoge bloeddruk een acceptabele strategie kunnen zijn bij niet-fitte ouderen. Dit om, vooral in de laatste fasen van het leven, de kwaliteit van leven te behouden.

In het proefschrift *High blood pressure and its treatment in the very old – Balancing benefits and risks* was het overkoepelende doel om de baten en risico's van hoge bloeddruk en de behandeling ervan bij de alleroudsten te onderzoeken. De verdiepende vraag bij dit doel was of het verhogen van de bloeddruk, door het afbouwen van bloeddrukverlagende middelen, gunstige effecten heeft op ouderen die fysiek en cognitief kwetsbaar zijn. De gebruikte onderzoeksmethodologie in dit proefschrift omvat een literatuurstudie van klinische richtlijnen (hoofdstuk 2), een meta-analyse van observationele cohortstudies (hoofdstuk 3), een gerandomiseerd klinisch onderzoek (hoofdstuk 4) en een kwalitatieve analyse (hoofdstuk 5).

De literatuurstudie van klinische richtlijnen liet zien dat de aanbevolen streefwaarde voor systolische bloeddruk steeds meer uiteenloopt naarmate de leeftijd van het individu hoger wordt en dat bijna geen enkele richtlijn een concrete streefwaarde voor kwetsbare ouderen adviseert. Verder toonde de meta-analyse van 2500 80-plus-sers aan dat bij niet-fitte ouderen een hogere systolische bloeddruk geassocieerd is met een significant lagere vijfjaarssterfte, maar niet met een snellere of tragere

fysieke of cognitieve achteruitgang. Daarentegen leidde het gerandomiseerd klinisch onderzoek op landelijk niveau naar het gecontroleerd afbouwen van bloeddrukverlagende middelen bij verpleeghuisbewoners met dementie (de DANTON studie), tot een verhoogd risico op nadelige uitkomsten met daarbij een onwaarschijnlijke kans op enige gezondheidswinst. De opzet en resultaten van deze studie zijn in dit issue gepubliceerd in het artikel 'Effecten van het afbouwen van antihypertensiva op neuropsychiatrische symptomen en kwaliteit van leven in verpleeghuisbewoners met dementie (DANTON): een multicenter, open-label, uitkomst-geblindeerde, gerandomiseerde studie' van Jonathan Bogaerts et al.

Tot slot liet de kwalitatieve analyse zien dat het besluiten over wetenschapsdeelname van ouderen met dementie een afweging is van studie- en patiëntgebonden factoren, die wordt gestuurd door overtuigingen van de vertegenwoordiger, en mede beïnvloed door de inbreng van andere naasten en zorgverleners.

Concluderend, de afgelopen jaren is de visie op de behandeling van hoge bloeddruk bij de alleroudsten sterk geëvolueerd. De resultaten in dit proefschrift bevestigen dat een lage systolische bloeddruk bij de alleroudsten waarschijnlijk een voorspeller is van algehele achteruitgang en een beperkte levensverwachting. Daarentegen leidde het verhogen van de bloeddruk door het afbouwen van bloeddrukverlagende middelen bij verpleeghuisbewoners met dementie tot een verhoogd risico op nadelige uitkomsten. De resultaten van dit proefschrift pleiten tegen het proactief afbouwen van bloeddrukverlagende middelen bij verpleeghuisbewoners met dementie. Verder onderzoek zal moeten verduidelijken welke ouderen mogelijk wel baat hebben bij het afbouwen van bloeddrukverlagende middelen.

Het volledige proefschrift is beschikbaar via: <https://scholarlypublications.universiteitleiden.nl/handle/1887/4212197>.